

PÁTÉ CVIČENÍ

1. Načrtněte následující lineární kombinace vektorů

$$\bar{u} = [2, 3], \bar{v} = [3, -2], \bar{w} = [-1, 1]$$

a) $2\bar{u} - \bar{v}$,   b) $\bar{u} + 2\bar{w}$,   c) $\bar{u} + \bar{v} + \bar{w}$

Výsledky: a) $[1, 8]$; b) $[0, 5]$; c) $[4, 2]$.

2. Vyjádřete vektor $\bar{u} = [1, 4]$ jako lineární kombinaci vektorů

$$\bar{v} = [1, 1], \bar{w} = [-1, 2] :$$

a) odhadněte graficky,   b) výpočtem   vypočítat jako soustavu rovnic
poté výsledky dosadit jako je v řešení

Výsledky: b) $\bar{u} = 2\bar{v} + \bar{w}$.

$$(1;4) = x(1;1)+y(-1;2)$$

3. Pokud to jde, vyjádřete vektory $\bar{u} = [5, 10, 2], \bar{v} = [1, 1, -3]$ jako lineární kombinace vektorů $[2, 5, 6], [1, 2, 1]$. pozor na zápis výsledku

Výsledky: $\bar{v} = 3[1, 2, 1] - [2, 5, 6]$; $\bar{u}$ není lin. kombinací.

4. Určete $b \in \mathbb{R}$ tak, aby vektor $[3, 10, b]$ byl lineární kombinací vektorů $[1, 3, 6], [1, -4, 1]$.   prostě 3 rovnice o třech neznámých

Výsledky: $b = \frac{131}{7}$.

5. Určete $b \in \mathbb{R}$ tak, aby vektor $[3, 10, b]$ nebyl lineární kombinací vektorů $[2, 3, 6], [1, -4, 2]$.   úplně stejné jako předchozí příklad, ale nerovná se

Výsledky: $b \neq 10$.

6. Zjistěte, jestli vektory

(a) $[2, 1, 3], [4, 4, 2], [3, 2, 1]$,

(b) $[2, 0, 2], [4, 4, 2], [2, 2, 0]$,

(c) $[2, 2, 1], [4, 4, 2], [1, 2, 2]$,

(d) $[1, -1, 1, -1], [1, 1, 1, 0], [3, 1, 3, -1]$

závislé když $D = 0$ (nekonečno mnoho/žádné řešení)
nezávislé když $D \neq 0$

jsou lineárně závislé.

Výsledky: a) nezávislé, b) nezávislé, c) závislé, d) závislé.

7. Rozhodněte o lineární závislosti či nezávislosti vektorů $[1, b, 2], [b, 1, 2], [2, 1, b]$ v závislosti na parametru $b \in \mathbb{R}$.

Dále zjistěte, pro které hodnoty $b \in \mathbb{R}$ má soustava rovnic právě jedno; nekonečně mnoho; žádné řešení.

$$\begin{array}{rclcl} x & + & by & + & 2z & = & 0 \\ bx & + & y & + & 2z & = & 0 \\ 2x & + & y & + & bz & = & 0 \end{array}$$

normálně, ale horner
pro ty hodnoty pro které je to závislé
zkusit vypočítat matici a zjistit jestli
žádné řešení

1   když jsou vpravo samé 0, VŽDY nekonečně mnoho řešení

Výsledky: Vektory jsou závislé pro $b \in \{1, 2, -3\}$, soustava má pro tyto b nekonečně mnoho řešení, pro $b \in \mathbb{R} \setminus \{1, 2, -3\}$ jsou vektory nezávislé, soustava má právě jedno řešení, žádné řešení soustava nemá pro žádné b .

8. Určete dimenzi prostoru, který je generován zadanými vektory, a popište, jak prostor vypadá geometricky

- (a) $V = \langle [-5, -2, 1], [1, 2, 1], [4, 4, 1] \rangle$,   dimenze = počet nenulových řádků
ve schod. tvaru
(b) $V = \langle [3, 2, 0], [1, 2, 1], [4, 4, 1] \rangle$,
(c) $V = \langle [2, 5, 3], [4, 4, 2], [3, 2, 5] \rangle$,
(d) $V = \langle [2, 2, 1], [4, 4, 2], [-2, -2, -1] \rangle$.

Výsledky: a) $\dim V = 2$, b) $\dim V = 2$, c) $\dim V = 3$, d) $\dim V = 1$.

9. Doplňte zadanou množinu vektorů na bázi prostoru $V_3(\mathbb{R})$.

- (a) $\{[1, 2, 3], [4, 4, 1], [3, 1, 2]\}$, zjistit počet nenulových řádků ve schod. tvaru
když není 3, tak přidej
- (b) $\{[-5, -2, 1], [1, 2, 1], [4, 4, 1]\}$, doplňuje se do zadání, nikoliv do shod. matice
- (c) $\{[3, 2, 0], [1, 2, 1], [4, 4, 1]\}$.

Výsledky: a) vektory již tvoří bázi, b) $\{[-5, -2, 1], [1, 2, 1], [0, 0, 1]\}$, c) $\{[3, 2, 0], [1, 2, 1], [0, 0, 1]\}$.

10. Dané jsou vektory $[1, b, 1], [4, 4, 1], [1, 1, b]$. Určete $b \in \mathbb{R}$ tak, aby prostor jimi generovaný měl dimenzi a) 3, b) 2.
 vypočítám determinant, pokud $D=0$,
 tak dimenze je 2, jinak 3

Výsledky: a) $b \in \mathbb{R} \setminus \left\{ \frac{1}{4}, 1 \right\}$, b) $b \in \left\{ \frac{1}{4}, 1 \right\}$.

11. Pracujeme v prostoru $V_3(\mathbb{R})$ – vektory jsou uspořádané trojice reálných čísel a skaláry jsou reálná čísla. Zjistěte, jestli $M_1(\mathbb{R})$, $M_2(\mathbb{R})$ a $M_3(\mathbb{R})$ jsou podprostory $V_3(\mathbb{R})$, jestliže

(a) $M_1 = \{[a, b, c] \in \mathbb{R}^3; a = 2b\}$	musí platit:
(b) $M_2 = \{[a, b, c] \in \mathbb{R}^3; a = b + c\}$	1) $k \cdot v$ patri do M_1
(c) $M_3 = \{[a, b, c] \in \mathbb{R}^3; b = a + 1\}$	2) $u + v$ patri do M_1
	u, v jsou vektory

Výsledky: a) M_1 je podprostor $V_3(\mathbb{R})$, b) M_2 je podprostor $V_3(\mathbb{R})$, c) M_3 není podprostor $V_3(\mathbb{R})$.

12. Jsou dány podprostory $V_3(\mathbb{R})$

$$L_1 = \langle [1, 0, -1] \rangle, \quad L_2 = \langle [1, 2, 3] \rangle, \quad L_3 = \langle [1, 0, -1], [1, 2, 3] \rangle$$

Uveďte niekoľko príkladů vektorů, ktoré leží v L_3 , ale pritom neleží ani v L_1 ani v L_2 .

Výsledky: např. $[2, 2, 2]$, $[5, 6, 7]$.

udělat z toho lin. kombinaci
 $L3 = a(1,0,-1) + b(1,2,3)$

$$\begin{aligned} L1 &= x(1,0,-1) \\ L2 &= y(1,2,3) \end{aligned}$$

musím za a,b dosadit něco, aby nevyšlo stejné číslo jako v L1, L2
(například 1,1 1,2)

b) zkusit jednu z L_1 jestli je lin komb. L_2
 $(1,0,-1) = x(0,1,2) + y(2,1,0)$

13. Jsou dány podprostory $V_3(\mathbb{R})$

e) dát do matice jako sloupce a schod tvar

$$L_1 = \langle [1, 0, -1], [1, 2, 3] \rangle, \quad L_2 = \langle [0, 1, 2], [2, 1, 0] \rangle.$$

Rozhodněte, které tvrzení je pravdivé:

- a) $L_1 = L_2$,   b) $L_1 \subseteq L_2$,   c) $L_2 \subseteq L_1$,   d) $L_1 \cap L_2 = \{[0, 0, 0]\}$,
e) $L_1 + L_2 = V_3(\mathbb{R})$

Výsledky: a) pravda, b) pravda, c) pravda, d) nepravda, e) nepravda.

14. * (pokud si to * zaslouží ?) Jsou dány podprostory $V_3(\mathbb{R})$

$$L_1 = \langle [1, 0, -1], [1, 2, 3] \rangle, \quad L_2 = \langle [1, 0, 1], [2, -1, 0] \rangle.$$

Najděte bázi prostoru $L_1 \cap L_2$.